

संयमेनधारणाध्यानसमाध्यात्मकेन नवंदृष्टिमात्रेणोत्पन्नं ॥ ५९ ॥ इतिशान्ति० मो० नै० भा० एकोनत्रिंशदधिकत्रिंशततमोऽध्यायः ॥ ३२९ ॥ ॥ ७३ ॥ अशोकमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ द्वावनर्थोऽष्टस्रयादिदेहविनाशः स्वशरीरतापश्च शेषपंधः स्पष्टार्थो व्याख्यातप्रायश्चैतिनव्याख्यायते ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥

सर्वविस्सर्वजिस्सिद्धौभवभावविवर्जितः ॥ संयमेननवंबंधंनिवर्त्यतपसोबलात् ॥ संप्राप्ताबहवःसिद्धिमप्यबाधांसुखोदयां ॥ ५९ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशां

ति० मोक्ष० एकोनत्रिंशदधिकत्रिंशततमोऽध्यायः ॥ ३२९ ॥ ॥ ७३ ॥ नारदउवाच अशोकंशोकनाशार्थंशास्त्रंशान्तिकंरंशिवं ॥ निशम्य

लभतेबुद्धिंतांलब्ध्वासुखमेधते ॥ १ ॥ शोकस्थानसहस्राणिभयस्थानशतानिच ॥ दिवसेदिवसेमूढमाविशंतिनपंडितं ॥ २ ॥ तस्मादनिष्टनाशार्थमितिहासं

निबोधमे ॥ तिष्ठतेचेदृशेबुद्धिर्लभतेशोकनाशनं ॥ ३ ॥ अनिष्टसंप्रयोगाच्चविप्रयोगास्त्रियस्यच ॥ मनुष्यामानसैर्दुःखैर्युजतेस्वल्पबुद्धयः ॥ ४ ॥ द्रव्येषुसमती

तेषुयेगुणास्तान्प्रचिंतयेत् ॥ नतानाद्रियमाणस्यस्त्रेहबंधः प्रमुच्यते ॥ ५ ॥ दोषदर्शीभवेत्तत्रयत्ररागः प्रवर्तते ॥ अनिष्टवर्धितं पश्येत्तथाक्षिप्रं विरज्यते ॥ ६ ॥

नार्थो न धर्मो न यशो योतीतमनुशोचति ॥ अप्यभावेन युज्येत तच्चास्य न निवर्तते ॥ ७ ॥ गुणैर्भूतानि युज्यंते विरज्यंते तथैव च ॥ सर्वाणि नैते देकस्य शोकस्थानं

हिविद्यते ॥ ८ ॥ मृतं वा यदिवानष्टं योतीतमनुशोचति ॥ दुःखेन लभते दुःखं द्वावनर्थो प्रपद्यते ॥ ९ ॥ नाश्रुकुर्वीत्येबुद्ध्यादृष्ट्वा लोकेषु संततिं ॥ सम्यक्प्रपश्यतः

सर्वनाश्रुकर्मोपपद्यते ॥ १० ॥ दुःखोपघाते शरीरे मानसे चाप्युपस्थिते ॥ यस्मिन्नशक्यते कर्तुं यत्तस्मान्प्रचिंतयेत् ॥ ११ ॥ भैषज्यमेतद्दुःखस्य यदेतन्नानुचितं

येत् ॥ चिंत्यमानं हिनव्येति भूयश्चापि प्रवर्धते ॥ १२ ॥ प्रज्ञायामानसं दुःखं हन्याच्छारीरमौषधैः ॥ एतद्विज्ञानसामर्थ्यं न बालैः समतामियात् ॥ १३ ॥ अनित्यं

यौवनं रूपं जीवितं द्रव्यसंचयः ॥ आरोग्यं प्रियसंवासासौगृध्ये तत्र न पंडितः ॥ १४ ॥ न जानपदिकं दुःखमेकः शोचि तुमर्हति ॥ अशोचन्नप्रतिकुर्वीत्यदि पश्येदुप

क्रमं ॥ १५ ॥ सुखाद्दुतरं दुःखं जीवितेनात्र संशयः ॥ स्निग्धत्वं चोद्विद्यार्थेषु मोहांमरणमप्रियं ॥ १६ ॥ परित्यजति यो दुःखं सुखं वाप्युभयं नरः ॥ अभ्येति ब्रह्मसो

त्यंतं न तं शोचंति पंडिताः ॥ १७ ॥ त्यजते दुःखमर्था हि पालनेन च ते सुखाः ॥ दुःखेन चाधिगम्यंते नाशमेषां न चिंतयेत् ॥ १८ ॥ अन्यामन्यां धनावस्यां प्राप्य वैशेषि

कीं नराः ॥ अतुमायांति विध्वंसं संतोषं यांति पंडिताः ॥ १९ ॥ सर्वे क्षयांता निचयाः पतनांताः समुच्छ्रयाः ॥ संयोगाविप्रयोगांतामरणांतं हि जीवितं ॥ २० ॥

॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥